

Raport z ewaluacji wewnętrznej

Działania na rzecz bezpiecznego korzystania z Internetu oraz mediów społecznościowych w kontekście potrzeb uczniów, rodziców i nauczycieli

I Informacje wstępne

Ewaluacja wewnętrzna, w której celem było badanie działania na rzecz bezpiecznego korzystania z Internetu oraz mediów społecznościowych w kontekście potrzeb uczniów, rodziców i nauczycieli przeprowadzona została w listopadzie 2017 roku. Respondentami byli uczniowie z klas IV - VII (oddziały IV e, IVh, Va, Vb, VI wszystkie i VII wszystkie 232 uczniów), ich rodzice (171), wychowawcy (21). Metoda badawcza to ankieta dla uczniów, rodziców i nauczycieli. Ankietowanie uczniów przeprowadzone zostało na godzinach do dyspozycji wychowawcy klasy. Rodzice wypowiedali się w czasie zebrań klasowych, a nauczyciele po zajęciach lekcyjnych.

II Opracowywanie wyników

Wypełnione ankiety uczniów i rodziców opracowali wychowawcy danej klasy i przekazali wyznaczonym koordynatorom z zespołu ewaluacyjnego.

Metoda badawcza	Termin	Odpowiedzialny	Zakres czynności
Ankieta dla uczniów IV e, IV h, V a, V b, VI b, VI c, VI d, VI e VII a, VII b, VII c, VII d	do 24.11.1017r do 30.11.2017r	Wychowawcy klas IV - VII Elżbieta Musiał (4e,h,5a,b) Agnieszka Gawrońska (6b,c,d,e) Renata Muzal (7a,b,c,d)	Przeprowadzenie ankiety i opracowanie arkusza zbiorczego z klasy. Opracowanie arkuszy zbiorczych.
Ankieta dla rodziców kl. IV e, IV h, V a, V b, VI b, VI c, VI d, VI e VII a, VII b, VII c, VII d	do 24.11.1017r do 30.11.2017r	Wychowawcy klas IV - VII Sara Sękowska	Przeprowadzenie ankiety i opracowanie arkusza zbiorczego z klasy. Opracowanie arkusza zbiorczego.
Ankieta dla wychowawców klas IV - VII	do 24.11.1017r do 30.11.2017r	Wychowawcy klas IV –VII Elżbieta Musiał (4e,h,5a,b) Agnieszka Gawrońska (6b,c,d,e) Renata Muzal (7a,b,c,d) Honorata Pajka (4a,b,c,d,f,g,5c,d,e)	Przekazanie ankiet. Opracowanie arkuszy zbiorczych.

III. Problemy badawcze / kluczowe zagadnienia

1. Czy uczniowie, rodzice i nauczyciele znają zagrożenia płynące z korzystania z Internetu oraz mediów społecznościowych?
2. Czy uczniowie, rodzice i nauczyciele znają i stosują zasady dotyczące bezpiecznego korzystania z Internetu i mediów społecznościowych?
3. Jaki jest wpływ rodziców i nauczycieli na kształtowanie postaw i zasad związanych z bezpieczeństwem w Internecie?
4. Czy w szkole uczniowie bądź rodzice zgłaszali przypadki dotyczące niebezpiecznych zachowań w Internecie lub na portalach społecznościowych?
5. W jaki sposób nauczyciele realizują zagadnienia dotyczące bezpiecznego korzystania z Internetu oraz mediów społecznościowych?
6. Jakie są potrzeby uczniów, rodziców i nauczycieli w zakresie realizacji zadań dotyczących bezpiecznego korzystania z Internetu oraz mediów społecznościowych?

Głównym celem ewaluacji było :

Uzyskanie informacji:

- Gdzie i jak często uczniowie korzystają z Internetu?
- Do jakich celów uczniowie wykorzystują Internet?
- Czy uczniom przytrafiły się jakiś niewłaściwe zachowania w Internecie?
- Czy uczniowie informują o niewłaściwych zachowaniach, jeśli nie to dlaczego?
- Z kim uczniowie kontaktują się za pośrednictwem Internetu?
- Czy uczniowie spotykają się z osobami poznanymi przez Internet?
- Czy uczniowie mają świadomość zagrożeń wynikających z korzystania z Internetu?
- Uzyskanie opinii wychowawców na temat poziomu bezpieczeństwa w szkole.
- Czy wychowawcy otrzymywali zgłoszenia niewłaściwych zachowań?

- W jaki sposób wychowawcy realizują zagadnienia dotyczące bezpiecznego korzystania z Internetu?
- W jakim stopniu rodzice kontrolują dzieci w zakresie użytkowania Internetu?
- Czy rodzice rozmawiają z dziećmi o bezpieczeństwie w Internecie?
- Czy dziecko informuje rodziców o nieprzyjemnych zdarzeniach wynikających z użytkowania z komputera i Internetu?
- Co zdaniem uczniów, wychowawców i rodziców można jeszcze zrobić w szkole w obszarze bezpiecznego korzystania z Internetu?

Uzyskano :

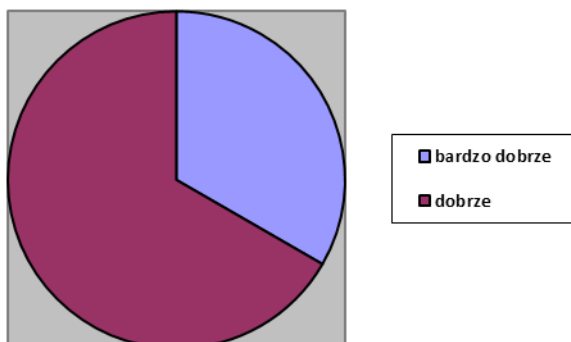
- 21 ankiet od wychowawców (na 21 klas)
- 232 ankiety od uczniów (na ok.270 wszystkich uczniów-przyjęto po 22 uczniów w klasie)
- 171 ankiet od rodziców (na ok.270 wszystkich uczniów)

IV Wyniki ewaluacji

Analiza ankiet nauczycieli (21 ankiet-wszyscy wychowawcy klas 4-7)

1. Jak ocenia Pani/Pan aktualny poziom poczucia bezpieczeństwa w zakresie korzystania z Internetu oraz mediów społecznościowych w szkole?

Wykres nr 1 Ocena poczucie bezpieczeństwa w zakresie korzystania z Internetu oraz mediów społecznościowych w szkole

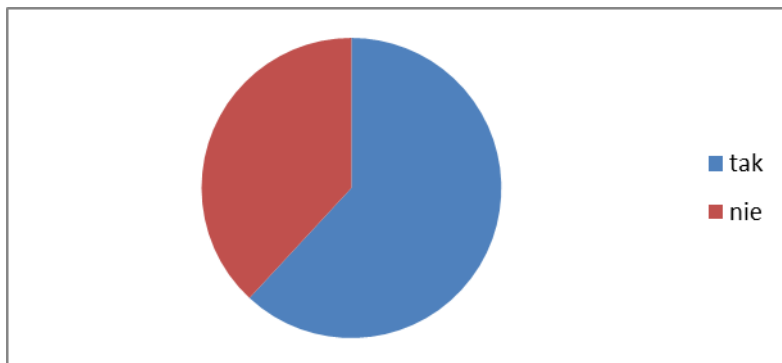
Bardzo dobrze 7 (33%)

Dobrze 14 (67%)

Źle 0

2. Czy uczniowie zgłaszali jakiegokolwiek wypadki agresji, próby zastraszenia, wymuszania, wyśmiewania mające miejsce w Internecie (portale społecznościowe, czat, poczta e-mail, blog, fora)?

Wykres nr 2 Zgłaszanie jakiegokolwiek wypadków agresji

Tak - 13 wychowawców

Nie - 8 wychowawców

Zgłoszenia dotyczyły:

Uczniowie:

- otrzymują wiadomości, które sprawiają przykrość, ośmieszają lub obrażają **9**
- komentują swoje profile, zdjęcia, wypowiedzi na forach, portalach w taki sposób, że sprawia to przykrość **9**
- wyzywają się **6**
- wykluczają z grona znajomych lub nie dopuszczają do grona na portalach społecznościowych **3**
- zakładają fałszywe i ośmieszające konta na portalach społecznościowych **3**
- grożą sobie **3**
- wyzywają się i obrażają gdy uczestniczą w grach on-line **2**
- wysyłają wbrew woli kolegów/koleżanek materiały, linki do materiałów z nieprzyjemnymi treściami **1**

3. Ilu rodziców zgłaszało w tym roku szkolnym przypadki naruszenia bezpieczeństwa w Internecie ich dzieci ?

Tylko 3

Dotyczyły:

- otrzymują wiadomości, które sprawiają przykrość, ośmieszają lub obrażają 2
- komentują swoje profile, zdjęcia, wypowiedzi na forach, portalach w taki sposób, że sprawia to przykrość 1

4. W jaki sposób realizuje Pani/Pan zagadnienia dotyczące bezpiecznego korzystania z Internetu oraz mediów społecznościowych?

Wszyscy wychowawcy prowadzili rozmowy, pogadanki o zasadach i zagrożeniach.

Innymi sposobami były:

- filmy, prezentacje 4
- warsztaty 3
- kontakt z rodzicami, rozmowy na zebraniach 3
- rozmowa z uczniami w razie problemu 2
- scenki, drama 1
- gazetki 1
- ankieta 1
- obchody Dnia Anielskiego – „Anioł Stróż czuwa nad moim bezpieczeństwem „ 1

5. Co Pani/Pana zdaniem można zrobić w szkole, żeby było bezpieczniej w obszarze korzystania z cyberprzestrzeni?

Zdaniem nauczycieli, aby było bezpieczniej w obszarze korzystania z cyberprzestrzeni potrzebne jest:

- prowadzenie zajęć ze specjalistami, spotkania z policjantem, warsztaty 10
- całkowity zakaz używania telefonów (zostawiają w szafkach) 7
- ograniczenie z korzystania z telefonów w szkole-zakaz bez wiedzy nauczyciela, egzekwowanie, spisywanie umów 6
- pogadanki o zasadach i zagrożeniach, przypominanie 4

- kontrolowanie przez rodziców, współpraca z rodzicami 2
- uświadamianie uczniów, nauczycieli i rodziców o zagrożeniach i konsekwencjach 2
- gazetki ścienne 1
- prezentowanie przypadków cyberprzemocy z perspektywy ofiary i sprawcy 1
- brak dostępu do Internetu w szkole 1 (a co z lekcjami informatyki?)

Ankiety dla uczniów (232 ankiety)

1. Gdzie najczęściej korzystasz z Internetu?

Uczniowie korzystali z Internetu:

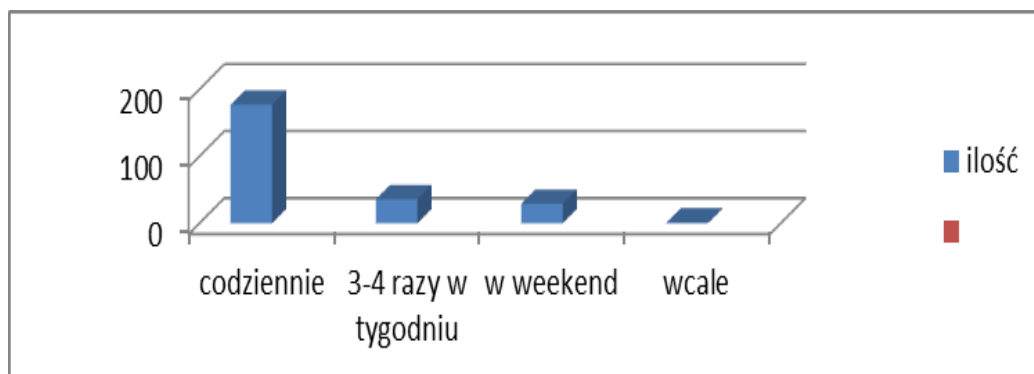
- w domu 238 (wszyscy ankietowani)
- u znajomych 16
- w szkole 11
- w innych miejscach 11 (**w drodze, podczas powrotu ze szkoły 3, na dworze 2, na mieście, w podróży, w autobusie szkolnym, w sklepach-galeriach, wszędzie, u babci**)
- w bibliotece 2

2. Jak często korzystasz z Internetu?

Tabela nr 1 Częstotliwość korzystania z Internetu

Częstotliwość korzystania z Internetu	ilość	%
codziennie	177	76
3-4 razy w tygodniu	36	16
w weekend	29	
wcale	1	

Wykres nr 3 Częstotliwość korzystania z Internetu

3. Do jakich celów wykorzystujesz Internet? (Możesz wybrać kilka odpowiedzi)

- Słuchanie muzyki, oglądanie filmów 183 to 79%
- Gry - 144 to 62%
- Nauka - 141 to 61%
- Serwisy społecznościowe np. Facebook 117- to 50%
- Ściąganie plików 108 - to 47%
- Wyszukiwanie informacji 96 - to 41%
- Czaty 92 - to 40%
- Komunikatory GG, Tlen, Skype 86- to 37%
- Sprawdzanie poczty 70 - to 30%

PONIŻEJ 30%

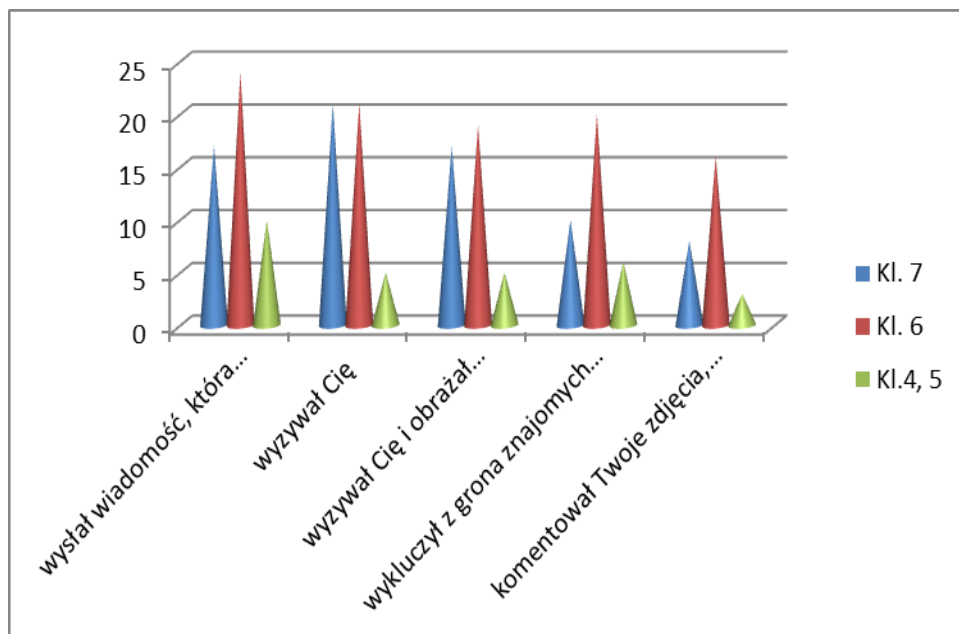
- Fora - 50
- Portale Onet, WP itp. - 32
- Blog - 26
- Bez celu - 20

4. Czy zdarzyło Ci się, że ktoś (na email, Massanger, GG, Skype, blog, itp.)

Tabela nr 2. Zdarzyło Ci się, że ktoś:

Czy zdarzyło Ci się, że ktoś:	Kl. 7	Kl. 6	Kl.4, 5	L	%
wysłał wiadomość, która obraziła, ośmieszyła	17	24	10	51	22
wyzywał Cię	21	21	5	47	20
wyzywał Cię i obrażał podczas gry on-line	17	19	5	41	18
wykluczył z grona znajomych lub nie dopuścił do grona	10	20	6	36	16
komentował Twoje zdjęcia, profil, wypowiedzi na forach, portalach społecznościowych w taki sposób, że sprawił Ci przykrość	8	16	3	27	12

Wykres nr 4 Zdarzyło Ci się, że ktoś:

PONIŻEJ 10%

- wysłał wbrew Twojej woli materiały, linki do materiałów z nieprzyjemnymi treściami 5(7kl), 12(6kl), 2(4,5kl)=**19**
- wysłał materiały z wirusami komputerowymi 5(7kl), 8(6kl), 2(4,5kl)=**15**
- groził Ci 5(7kl), 5 (6kl), 2(4,5kl)=**12**
- bez Twojej zgody rozsyłał, umieszczał w Internecie zdjęcia, filmy w nieprzyjemnych sytuacjach 5(7kl), 5 (6kl), 0(4,5kl)=**10**
- założył fałszywe i ośmieszające Ciebie konto na portalu społecznościowym 2 (7kl), 2 (6kl), 0(4,5kl)=**4**

5. Czy poinformowałeś o tym kogoś dorosłego?

Tak (49) **21%**

- **5 (7kl)** rodziców, znajomych
- **27(6kl)** rodziców-24, kolegę koleżankę-2, nauczyciela-1
- **18(kl4,5)** rodziców-2, dorosłych-2, babcię-dziadka-3, policję-1

Uczniowie informują rodziców.

Nie (80) **34%**

- **40 (7kl)** małe sprzeczki, sam rozwiązałem, to był żart, byłaby afera, to nie było obraźliwe
- **26 (6kl)** sama/sam sobie radzę, trzeba być przygotowanym na krytykę, po co, nie sprawiło to przykrości i nie było groźne
- **14 (kl4,5)** to tajemnica, zrobiono to przez przypadek, bo to moja koleżanka, wstydę się i już nie ma problemu, to było niepotrzebne, to było śmieszne, byłem odważny, to nie było ważne-groźne, nie wiedziałem czy to przekleństwo, bo nie chcę

W większości uczniowie uważają, że jest to dla żartów i sami sobie radzą z problemem.

6. Jeżeli prowadzisz pogawędkę w Internecie, to z kim najczęściej rozmawiasz? (wybierz jedną odpowiedź):

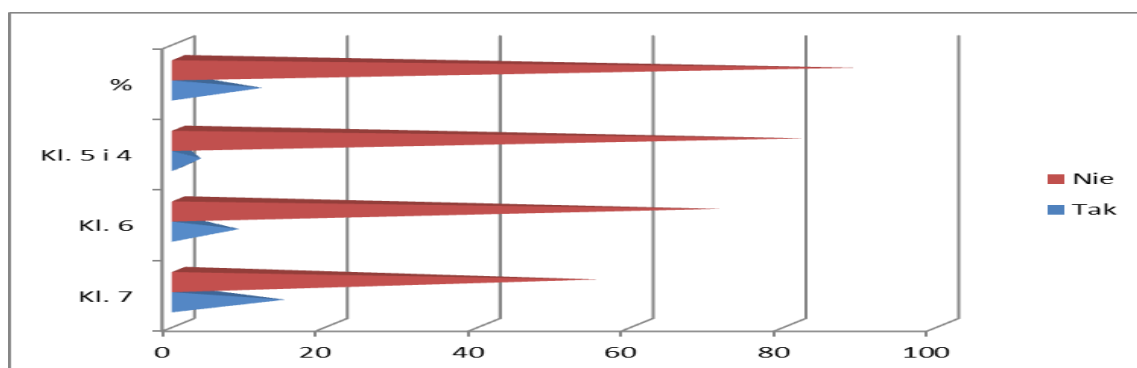
- **ze znajomymi, kolegami, koleżankami 67(7kl), 70(6kl), 44(kl4,5)=181**
- **różnie 11(7kl), 15 (6kl), 25(4,5kl)=51**
- **z rodziną 6(7kl), 4(6kl), 24(kl4,5)=34**
- **z przypadkowymi osobami 2(7kl), 1(6kl), 2(kl4,5)=5**
- **nie rozmawiam 1 (6kl), 3(4,5kl)=4**

7. Czy ktoś poznany tylko przez Internet namawiał Cię na spotkanie?

Tabela nr 23 Namawianie do spotkania

Namawianie do spotkania	Kl. 7	Kl. 6	Kl. 5 i 4	%
Tak	14	8	3	11
Nie	55	71	82	89

Wykres nr 5 Namawianie do spotkania

Tak 14(7kl), 8(6kl), 3(4,5 kl) = **25 (11%)**

Nie 55(7kl), 71(6kl), 82(4,5kl) = **208 (89%)**

8. Czy zdarzyło Ci się spotkać z osobą poznaną przez Internet?

• **Nigdy** 47 (7kl), 62 (6kl), 78 (4,5kl) = **187 (81%)**

• **tylko raz** 7 (7kl), 9 (6kl), 5 (4,5kl) = **21**

• **kilka razy** 9 (7kl), 8 (6kl), 2 (4,5kl) = **19**

• **wiele razy** 7 (7kl), 1 (6kl), 2 (4,5kl) = **10**

9. Jakie są według Ciebie zagrożenia płynące z korzystania z Internetu:

Podszywanie się (namowa na spotkanie-gwałt), pedofilia, wykorzystanie

Przemoc, ośmieszanie i obrażanie

Wirusy

Hakerzy, wyłudzenie danych

Niewłaściwe treści

Umieszczanie zdjęć, filmów (obraźliwych, podglądanie tych zdjęć)

Groźby

Smutek, samobójstwa, depresja, choroba psychiczna

10. Co Twoim zdaniem można zrobić w szkole, żeby było bezpieczniej w obszarze korzystania z cyberprzestrzeni?

Rozmowy, warsztaty, spotkania z ofiarami

Program antywirusowy, blokada

Nie wiem, nic

Udostępnić Internet, hasło do WiFi szkolnego (opiekun WEB)

Jest bezpiecznie, nie trzeba, bo nie można korzystać

Ankiety dla rodziców (171 ankiet)

1. Gdzie najczęściej Państwa dziecko korzysta z Internetu?

- w domu 165 96% (wg. uczniów 100%)
- u znajomych 18 (16 wg. uczniów)
- w szkole 10 (11 wg. uczniów)
- w innych miejscach (w jakich) 3 w drodze (3 wg. uczniów)
- w bibliotekach 2 (2 wg. uczniów)

2. Ile czasu tygodniowo Państwa syn/córka poświęca na korzystanie z Internetu?

- Codziennie 108 63% (wg uczniów 76%)
- 3-4 razy w tygodniu 43 (wg. uczniów 16%)
- tylko w weekend 15 (29 wg. uczniów)
- wcale 0 (1w. uczniów)

3. Jak Państwo kontrolują czym dziecko zajmuje się w Internecie?

- Podgląd historii 99 (58%)
- Obecność, zaglądnienie do pokoju, drzwi otwarte 44 (26%)
- Rozmawiam z dzieckiem o zagrożeniach, uświadamiam, informuję na jakie może wchodzić strony 29 (17%)
- Blokady, filtry, programy monitorujące 28 (16%)
- Nie kontroluję, ufam 10
- Kontrola czasu 10
- znam aplikacje z których dziecko korzysta 5

4. W jakim celu według Państwa dziecko najczęściej wykorzystuje Internet? – można podać kilka odpowiedzi.

80%

- nauki (rozwiązywanie zadań domowych, korzystanie ze słowników, encyklopedii) 137 80%
- słuchanie muzyki i oglądanie filmów 134 78%

50-60%

- gry on-line 104 61%
- poszukiwanie informacji 100 58%

50%

- komunikowanie się ze znajomymi przez komunikatory (np. GG, Skype, Tlen) 83 49%

30%

- ściąganie plików (filmy, muzyka itp.) 56 33%
- korzystanie z serwisów społecznościowych (np. facebook.pl) 52 30%

PONŻEJ 30%:

- sprawdzanie poczty email 37
- czaty internetowe 21
- przeglądanie lub udział w forach internetowych 16
- przeglądanie portali informacyjnych (np. WP.pl, ONET.pl) 14
- czytanie lub prowadzenie bloga 12
- bez celu 9

5. Czy rozmawiają Państwo z dzieckiem na temat:

- zagrożeń wynikających z korzystania z Internetu 152 (89%)
- sposobów reagowania na zagrożenia 106 (62%)
- „netykiety” internetowej 45 (26%)
- żadne z powyższych 11 (6%)

**6. Czy według Państwa wiedzy, Państwa dziecko miało kiedykolwiek kontakt:
(można podać 3 odpowiedzi)**

- Nie miało 98 (57%)
- z materiałami, linkami do materiałów zawierających wirusy komputerowe 28 (16%)
- z treściami pornograficznymi 15 (9%)
- z wyłudzeniem danych 9 (5%)
- z informacjami zagrażającymi rozwojowi (o środkach odurzających, o sposobie popełniania samobójstwa, propagowaniu przemocy, itp.) 8 (5%)
- z kradzieżą internetową 7
- z nieznajomymi namawiającymi na spotkanie 7

7. Czy Państwa dziecko mówiło w domu o sytuacji, że ktoś (na email, Massanger, GG, Skype, blog, itp.) :

- o wysłał wiadomość, która sprawiła dziecku przykrość, obraziła lub ośmieszyła je 40 (23%)
- o komentował jego zdjęcia , profil, wypowiedzi na forach, portalach społecznościowych w taki sposób, że sprawiło mu to przykrość 25 (15%)
- o wykluczył go z grona znajomych lub nie dopuścił do grona 21 (12%)

Poniżej 10%

- o wyzywał go 15
- o wyzywał go i obrażał podczas gry on-line 8
- o wysyłał do niego materiały z wirusami komputerowymi 4
- o wysyłał wbrew jego woli materiały, linki do materiałów z nieprzyjemnymi treściami 3
- o bez jego zgody rozsyłał, umieszczał w Internecie zdjęcia, filmy w nieprzyjemnych sytuacjach 3
- o założył fałszywe i ośmieszające go konto na portalu społecznościowym 3
- o groził mu 1

8. Co Państwa zdaniem można zrobić w szkole, żeby było bezpieczniej w obszarze korzystania z cyberprzestrzeni?

Rozmowy, przykłady, spotkania ze specjalistami-psychologiem, warsztaty 62 36%

Poniżej 10%

Informować o niebezpieczeństwie i o karach 16
Zakaz korzystania z telefonów w szkole 16
Sygnał zakłócający, blokady, zabezpieczenia dla nieodpowiednich stron 11
Nie wiem 7
Plakaty, filmy 5
Kontrola na zajęciach na jakie strony wchodzą 5
Dostęp tylko na informatyce i w bibliotece-bez wifi w szkole 4
Ograniczyć korzystanie 2

Podsumowanie

Wychowawcy klas 4-7 dobrze oceniają poziom bezpieczeństwa w szkole w zakresie korzystania z Internetu. **Wszyscy nauczyciele na lekcjach prowadzą z uczniami rozmowy i pogadanki na temat bezpieczeństwa w Internecie.** Wykorzystują również filmy oraz prezentacje.

W ciągu roku uczniowie zgłaszali wychowawcom nieprzyjemne sytuacje mające miejsce w Internecie, dotyczyły one :

- Otrzymywania ośmieszających, przykrych wiadomości
- Przykrych komentarzy na temat profili oraz zdjęć
- Obrażliwych przezwisk

W ciągu roku wychowawcy otrzymali trzy zgłoszenia od rodziców uczniów, dotyczyły one :

- Otrzymywania ośmieszających, przykrych wiadomości
- Przykrych komentarzy na temat profili oraz zdjęć

Nauczyciele proponują aby **w szkole:**

- **odbywało się więcej warsztatów oraz spotkań ze specjalistami (48%)**
- wprowadzić całkowity zakaz używania telefonów **(33%)**
- dodatkowo ograniczyć używanie telefonów w szkole, egzekwować zapisy ujęte w statucie szkoły i procedurze, spisywać umowy z uczniami łamiącymi zasady dotyczące użytkowania telefonów **(28%)**

Uczniowie

Większość uczniów korzysta z Internetu codziennie (76%) i w domu (100%).

Internet wykorzystują najczęściej do:

- Słuchanie muzyki, oglądanie filmów 183 **(79%)**
- Gry on -line 144 **(62%)**
- Nauka 141 **(61%)**
- Serwisy społecznościowe np.Facebook 117 **(50%)**

W ankietach uczniowie zaznaczają, że spotkali się z :

- otrzymywaniem obraźliwych i ośmieszających wiadomości – w tym przezwisk (w większości uczniowie z 6 i 7 klas).
- obrażaniem podczas gry on-line (w większości 6 i 7 klasy)
- wykluczeniem z grona znajomych lub niedopuszczeniem do grona (w większości 6 i 7 klasy)
- obraźliwymi komentarzami na temat profili i zdjęć (w większości 6 i 7 klasy)

21 % ankietowanych uczniów informuje o nieprzyjemnych sytuacjach mających miejsce w Internecie. Uczniowie informują przeważnie rodziców.

34% nie informuje nikogo, ponieważ uważają, że ktoś zrobił to dla żartów, wynika to z małych sprzeczek i potrafią to rozwiązać samodzielnie.

Uczniowie 7 klas w znacznej większości nie informują nikogo.

Uczniowie 6 klas w połowie informują, w połowie nie.

Większość uczniów klas 4 i 5 informuje o nieprzyjemnych sytuacjach mających miejsce w Internecie (55% informuje, 45% nie informuje).

Podczas korzystania z Internetu uczniowie rozmawiają głównie z kolegami i koleżankami. 89% nie miało styczności z osobami, które namawiałyby je na spotkanie. 11% uczniów miało taką sytuację i większość odpowiedzi udzielili uczniowie 7 klas.

NIGDY(80%) - większość uczniów 4 i 5 klas

TYLKO RAZ i KILKA RAZY(9%)- większość uczniów 6 i 7 klas

WIELE RAZY 4%- większość uczniów z 7 klas

Uczniowie znają i wymieniają wiele zagrożeń, z którymi można się spotkać w Internecie. Najczęściej wymieniane to:

- Podszywanie się- na mowa na spotkanie i wykorzystanie
- Przemoc – obrażanie i ośmieszanie
- Wirusy
- Hakerzy-wyłudzanie danych

W zakresie realizacji tematyki bezpieczeństwa w obszarze korzystania z Internetu uczniowie w większości proponują **aby w szkole odbywały się częste rozmowy**

na lekcjach, organizowanie dodatkowych warsztatów oraz spotkań np. z osobami – ofiarami wykorzystanie, przemocy.

Rodzice

Prawie wszyscy rodzice odpowiedzieli, że ich dzieci korzystają w domu (96%) z Internetu i w większości korzystają codziennie (63%).

W zakresie kontroli rodzice w większości przeglądają historię w komputerach (58%), są obecni lub zagląдают do pokoju dziecka podczas gdy korzysta z Internetu (26%).

6% nie kontroluje dziecka, ponieważ ma do niego zaufanie.

Rodzice odpowiedzieli, że ich dzieci najczęściej wykorzystują Internet do:

- nauki oraz słuchania muzyki i oglądania filmów **(80%)**
- grania oraz wyszukiwania informacji **(60-50%)**
- komunikowania się ze znajomymi **(50%)**

Rodzice odpowiedzieli, że rozmawiają z dziećmi głównie o zagrożeniach oraz sposobach reagowania na nie.

26% rodziców rozmawia z dziećmi na temat „netykiety”, a 6 % wcale nie rozmawia na powyższe tematy.

57% rodziców odpowiedziało, że ich dziecko nie miało w Internecie kontaktu z:

- materiałami z wirusami
- treściami pornograficznymi
- informacjami na temat środków odurzających, samobójstw, przemocy
- wyłudzeniem danych
- kradzieżą
- namową na spotkanie

43 % ankietowanych rodziców stwierdza, że ich dziecko miało styczność z:

- materiałami z wirusami (16%)
- treściami pornograficznymi (9%)
- informacjami na temat środków odurzających, samobójstw, przemocy (5%)
- wyłudzeniem danych (5%)
- kradzieżą (4%)
- namową na spotkanie (4%)

Rodzice otrzymywali od swoich dzieci zgłoszenia o:

- Obrażliwych i ośmieszających wiadomościach (23%)
- Przykrych komentarzach na profilach i o zdjęciach (15%)
- Wykluczenia lub niedopuszczenia do grona znajomych (12%)

Zdaniem rodziców w szkole **należy często rozmawiać z uczniami na temat bezpieczeństwa w Internecie, organizować warsztaty i spotkania ze specjalistami – przedstawiać przykłady.**

Wnioski i rekomendacje

Ankietowani uczniowie znają i wymieniają zagrożenia wynikające z korzystania z Internetu.

Wszyscy ankietowani uczniowie oraz prawie wszyscy ankietowani rodzice zaznaczają, że uczniowie korzystają z Internetu głównie w domu.

Znaczna większość ankietowanych uczniów odpowiada, że komunikuje się za pośrednictwem Internetu ze znajomymi, kolegami i koleżankami oraz nie spotyka się z osobami poznanymi przez Internet.

Pomimo tego, że uczniowie znają zagrożenia dotyczące korzystania z Internetu, 55% ankietowanych uczniów odpowiada, że spotkało się z łamaniem „netykiety” w Internecie - głównie z ośmieszaniem, obrażaniem oraz przezywaniem.

21 % z tych uczniów informuje o nieprzyjemnych zdarzeniach.
34% z nich nie informuje nikogo. Większość uczniów klas 7 starają się rozwiązywać problemy samodzielnie.

Większość wychowawców (62%) w ankietach zaznaczyła, że uczniowie informują o nieprzyjemnych zdarzeniach mających miejsce w Internecie i dotyczą one także łamania zasad „netykiety”- ośmieszania, obrażania oraz przezywania.

Wszyscy nauczyciele w ankietach napisali, że na lekcjach prowadzą z uczniami rozmowy i pogadanki na temat bezpieczeństwa w Internecie. Wykorzystują również filmy oraz prezentacje.

Rodzice odpowiedzieli, że rozmawiają z dziećmi głównie o zagrożeniach oraz sposobach reagowania na nie, tylko niektórzy rodzice (26%) rozmawiają z dziećmi na temat „netykiety”.

W marcu 2018r. w szkole odbędą się warsztaty dla uczniów i nauczycieli w ramach projektu kształtowania bezpiecznych zachowań w sieci „Cybernauci”. Warsztaty poprowadzi trener wyszkolony z zakresu cyberbezpieczeństwa. Będą one miały na celu podniesienie kompetencji w zakresie korzystania z cyberprzestrzeni oraz reagowania na zagrożenia.

- 1. Nauczyciele nadal systematycznie przeprowadzają na lekcjach rozmowy i pogadanki na temat bezpieczeństwa w Internecie.**
- 2. Podczas rozmów nauczyciele zwracają szczególną uwagę na pojęcie „netykiety” .**
- 3. Nauczyciele stale przypominają o konieczności informowania dorosłych o nieprzyjemnych zdarzeniach (w szczególności w klasach 6 i 7).**
- 4. W szkole organizuje się dodatkowe warsztaty oraz spotkania ze specjalistami dotyczące bezpieczeństwa związanego z użytkowaniem Internetu-warsztaty dla uczniów, rodziców i nauczycieli.**

Opracowała: Katarzyna Zdziech